

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo s[an]cto[rum symonis [et] iude.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

In festo sctōꝝ symonis ⁊ iude. Fo. ccl.

vertit se ad ipsam veritatē pri-
mam ⁊ ei aperit ad hoc q̄ intret
ergo necesse est q̄ dñs p̄uertatur
ad illū, sed hoc nō est nisi per gra-
tiam, ergo virginibꝫ p̄udētibus
faciētibꝫ quod in se erat necesse
dñs infundit oleum gr̄e in vasis
suis vt possint intrare ad nuptias
bitudinis eterne. ¶ Ad rōnes
in opposituz. ¶ Ad primā rīdef
negādo p̄iam. Et ratio est, quia
nō sequitur, sola libertate dat, er-
go se habet ad dādū ⁊ hō ad dan-
dū faciēti qd̄ in se est, sed bene
sequitur q̄ sola libertate dat, ergo
nō dat ex meritis vel p̄ coactio-
nem vel p̄hibitionē, q̄ hoc ex so-
la libertate excludit coactionez
et p̄hibitionē, ⁊ nō immutabi-
litatem. ¶ Ad secundam respon-
detur, q̄ assumptū est falsum, si
necessarium dicatur immutabi-
le, talia em̄ non opponunt, si aut̄
dicatur necessariū coactum vel
p̄hibitum, sic verum est q̄ oppo-
nunt. Primo modo est necessi-
tas in deoz p̄pter hoc non oppo-
nit sue libertati, imo ex hoc est
laus sua q̄ ipsa est immutabilis
et inmutabiliter libera. ¶ Ad ter-
tiam rīdetur. Cum queritur qd̄
sit facere quod in se est. Dicimꝫ
q̄ facit homo quod in se est, q̄
ex libertate arbitrii homo auer-
tit se a malo, et conuertit ad bo-
num recurrens ad deum quem
scit suum esse principiū, ⁊ quem
esse orandum sibi, ⁊ petat ab eo
lumen cognitionis fide ⁊ boni.
¶ Ad rationem ipsam respōdet

q̄ rectitudo illa est naturalis et
est que semper contradicit pec-
cato. Vñ fm̄ illam monet sūde-
ris que semper murmurat con-
tra peccatum, sꝫ arbitrium non
semper dirigitur fm̄ illaz nec se-
per sequitur eam arbitrium, et
ideo ratio non p̄cedit. Et sic pas-
tet q̄ homo faciendo qd̄ in se est
consequitur gratiam a deo.

In festo sy-
monis ⁊ iude
est euāgelii.
Hoc est p̄re-
ceptū 2c. Jo:
xv. Circa qd̄
possunt dispu-
tari sequētes
questiones.

¶ P̄mo, vtrū
x̄po adueniente ⁊ predicāte non
tamen faciente visibilia miracu-
la iudei ei credere tenebantur.
¶ Secdo, vtrū argumētū illud
x̄pi sit sufficiens quo ait, Si ope-
ra non fecissem in eis que nemo
alius fecit, peccatū nō haberēt.

D primaz
q̄stionem qua
querit, vtrū
x̄po aduenien-
te ⁊ predicāte
nō tamen fa-
ciente visibi-
lia miracula iu-
dei ei crede-

re tenebantur. Et videtur q̄ nō,
et per cōsequens excusati erant.

In festo sanctorum symonis et iude.

¶ Primo sic. quicumque non facit hoc ad quod tenetur peccat. sed si homines non crederent christo miracula non faciente non peccauerunt. dicit enim ipse infra in eodem euangelio. Si opera non fecissem que nullus alius fecit peccatum non haberent et loquuntur de peccato infidelitatis secundum augustinum. ergo christus si non fecisset miracula homines credere non tenebantur. **¶** Secundo sic. nullus potest mutare legem nisi latoꝝ legis vel eo superior. sed christus predicabat quedam que videbantur pertinere ad veteris legis abolitionem. sicut quod cibi non coinquarent hominem. et sabbato operari. ergo si non probasset se esse legiflatore non erat ei credendum. sed hoc fieri non potuisset nisi per miracula. ergo christo non erat credendum nisi miracula fecisset. ergo illud non videtur sufficiens argumentum ad probandum in deos inexcusabiles esse. quod ait. Si non venissem et locutus eis fuisset. peccatum non haberet. **¶** Tertio arguitur ex illo. quod inquit apostolus petrus Act. ij. iudeis loquens. Scio quod per ignorantiam fecistis sicut et principes vestri. sed ignorantia excusat. ergo etc. **¶** In oppositum est euangelium patris. **¶** Respondeo dicendum iuxta sanctum thomam in quolibetto. ij. et super iohannem. quod christo predicante etiam si nulla visibilia miracula fecisset. iudei audientes eum credere tenebantur. et ideo non credentes inexcusabiles sunt a peccato infidelitatis. Ista conclusio probatur sic. Magis obligabantur homines ad credendum prime veritati quam ad credendum visibilibus signis. sed licet christus miracula visibilia non fecisset tamen verus deus existens. prima veritas erat. ergo etiam si non miracula fecisset adhuc erat ei credendum. Probatur autem et declaratur conclusio sic. Quolibeto. ij. arti. vij. Nullus tenetur ad hoc quod est supra vires suas nisi per eum modum quo fit sibi possibile. credere autem est super potentiam hominis naturalem. unde ex dono dei puenit. secundum illud apostoli ad eph. ij. Gratia saluati estis per fidem. et hoc non est ex vobis dei enim donum est. Et ad phil. j. dicit. Vobis datum est non solum ut in ipsum credatis. sed et pro ipso patiamini. homo igitur tenetur credere sed hoc quod iunat a deo ad credendum. Adinatur autem a deo aliquis ad credendum tripliciter. Primo quidem per interiorum vocationem. de qua dicit iob. vij. Omnis qui audit a patre et dei dicit per interiorum vocationem venit ad me. Et ad roma. vij. Quos predestinavit hos et vocauit. Secundo per doctrinam et predicationem exteriorum. secundum illud apostoli ad roma. x. Fides est auditus dei. Tertio per exteriora miracula. Unde dicitur ad cor. xlij.

In festo sctōꝝ symonis ⁊ iude. fo.cclj.

¶ signa data sunt infidelibus. ut
scz per ea puocētur ad fidem. si
autem xps visibilia miracula nō
fecisset adhuc remanebant alij
modi attrahēdi ad fidem q̄bus
hoies acquiescere tenerētur. te-
nebatur aut hoies credere acto-
ri legis ⁊ pphetarū. quē se esse
xps per auctoritatē sacre scri-
pture demonstrabat. tenebā etia
interiori vocationi nō resistere.
sicut ysaias de se dicit. Dñs aut
aperuit mihi aurem. ego aut nō
contradico nec retrorsum abij.
Ysa. l. Sicut ecōtrario de qui-
busdā dicitur Act. viij. vos semp
spūsctō restitistis. Et ideo opti-
me dicit xps. Si ego personali-
ter nō venissem sicut p pphetas
fuit predictū. ⁊ locutus docens
eos per legem ⁊ pphetas ⁊ ostē-
dens me esse messia in lege pro-
missum. peccatū nō haberent.
Qd aut ipsi cognouerūt xps. ptz
Mat. xxi. Sic est heres venite
occidamus eum. ¶ Ad rōnes in
oppositū. ¶ Ad primā respōdet
negando minozē. Et ad proba-
tionez rñdet q̄ p illa opera que
xps in eis fecit. anumerari etiā
debet vocationi interiori que quos-
dam attraxit. sicut Grego. dicit
in quadā omelia. q̄ xps mariaꝝ
madalenā traxit interius. q̄ etiā
per clementiā suscepit foras. an-
numerari etiā debet eius do-
ctrina cum etiā ipse dicat. Si
nō venissem ⁊ locutus eis fuiss-
sem. peccatū nō haberent. ¶ Ad
secundā respōdetur negādo mi-

nozem. Dicimus enim q̄ xps po-
terat se ostēdere ⁊ ostendit legis-
latozem nō solum faciendo visi-
bilia miracula. sed etiā per
auctoritatem scripture ⁊ per. in
teriozem. instinctum.

D secundā
questione qua
queritur. vtrū
argumentum
illud xpi sit suf-
ficiēs quo ait
Si opera non
ficcissem in eis que nemo alius
fecit. peccatū nō haberēt. sic pro-
ceditur. Et videt q̄ non. ¶ Pri-
mo sic. hoc p̄trariatur superiori
questioni. ergo nō valet. p̄sequē-
tia est bona. antecedēs p̄batur.
qz in superiori dictū est. q̄ etiā
si xps nō fecisset miracula ad-
huc peccatum haberent nō recl-
pientes eum. Scdo sic. Xps nō
fecit in eis alia que alij nō fe-
cerunt. nā si suscitavit mortuos
hoc helyas ⁊ helyseus fecerūt.
si xps ambulavit supra mare et
moyses mare diuisit. et iosue qd
maius est fecit. solem stare Jos-
ue. ⁊. ergo non videt argumen-
tū illud xpi sufficiēs. ¶ Tertio
sic. aliqui fecerunt maiora mira-
cula q̄ xps. Dicitur em̄ Johan.
xiij. Qui credit in me opera que
ego facio ⁊ ipse faciet. ⁊ maio-
ra horum faciet. ¶ Quarto sic.
miracula nō sufficiūt. ad p̄ban-
dum gratiā gratum facientē in
aliquo. ergo nec ad p̄bandū diuis-

In festo sanctorum symonis et iude.

nitatem in aliquo. ergo argumē
tum illud non videtur sufficiens.
¶ In oppositū est verbum xpi in
euangelio. ¶ Respondeo dicēdū.
q̄ miracula que xps fecit suffi
cienter probant xpm deum esse.
et per consequens argumentū xpi
fuit sufficiens ad probandū. P̄ter
clusio ex illo Jo. v. Opera que
dedit mihi pater vt faciā ipsa te
stimoniūm peribēt de me. P̄ter et
ratione. (que habetur. iij. par. q.
xliij. ar. iij.) Primo h̄dez fm ip̄
sam speciē rerum que trāscēde
rant omnē potestātē create vir
tutis. et ideo nō poterāt fieri nisi
virtute diuina. Sc̄do p̄pter mo
dum faciendi. quia p̄pria virtute
siue potestate faciebat miracula
non autem orando sicut alij. Vñ
d̄z Luce. vj. Virtus de illo exibat
et sanabat omnes. ¶ Ad rationes
in oppositū. ¶ Ad primaz r̄s̄d̄.
negando assumptū. Et ad proba
tionem r̄s̄d̄etur sicut dictum est
prius in superiori questione per
opera que christus fecit intelli
gendum est non solum de visibilibus.
s̄z etiam de inuisibilibus.
s̄z interiori instinctu et attractu
doctrinē. que quidem si in eis nō
fecisset peccatum non haberēt.
¶ Ad secundam respondeo. fm
augustinū. q̄ d̄ns nō loquitur de
quibuscunq; miraculis factis in
eis. id est. in conspectu eorū. sed
de factis in eis. id est. p̄sonis eorū.
nam in curatione infirmo
rum nullus tantum in eis fecit
q̄tum christus. Quis etiam et in

alijs similiter quia nullus alius
homo factus est deus. et nullus
natus est de virgine nisi christus
Fecit ergo in eis opa que nemo
alius fecit in curatione etiam in
firmorum. Et hoc in tribus. Pri
mo quidem in magnitudine. quia
mortuum quadriduanum susci
tauit cecum natum illuminauit.
q̄d a seculo non est auditū. Sc̄do
in multitudine. q̄z omnes quotq̄
male habebant curabat. vt dicit
Mat. xv. q̄d nullus alius fecit. Ter
tio in modo. q̄z sicut dixim⁹ alij facie
bāt orādo inuocādo ostēdentes se
nō p̄pria virtute facere. sed xps fa
ciebat iperādo q̄si p̄pria virtute. sic
ergo s̄z q̄ alij mortuos suscita
rent et alia miracula facerent q̄
christus fecit. non t̄m eodem mo
do nec p̄pria virtute vt christus.
Similiter q̄d d̄z de statidē solis
min⁹ est eo q̄ xps moriens lunā
retrocedere fecit. et totū cursum
firmamenti mutauit. ergo ratio
non p̄cedit. ¶ Ad tertiam r̄s̄d̄.
negando consequentiam. Et ra
tio est. q̄z alij s̄z quo ad substā
tiam aliqua maiora facerent. si
cut q̄ umbra petri sanabat infir
mos. nō tamen maiora erāt quo
ad modum. ino illi non faciebāt
sine xpo. vñ xpm inuocando illa
operabantur. ¶ Ad quartam re
spondeo. negando consequentiam
Et ratio est. quia (vt habet quos
libeto. ij. ar. vj. ad. iij.) miracula
fiūt virtute diuina ad confirma
tionem veritatis fidei. Unde d̄z
marci vlti. de apostolis. q̄ p̄cedi

In festo sctoꝝ symonis & iude. Fo. cclij.

canerunt ubiq; domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis. non aut fiunt miracula semper ad demonstrandum gratiam eius per quam miracula fiunt. et ideo potest contingere qd aliquis gratiam gratum facientem non habens miracula faciet. sed hoc contingere non potest qd aliquis falsam doctrinam annuncians vera macula faciet que non nisi virtute diuina fieri possunt. sic enim deus esset falsitatis testis. quod est impossibile cum ergo xps se filium dei diceret equalē deo. hanc eius doctrinam comprobant miracula que faciebat. et ideo ostendebat xps per miracula que faciebat esse deus. Petrus aut licet eavel maiora miracula faceret. non probatur esse deus. sed per ea etiam probabatur qd christus esset deus. qz petrus non predicabat seipm sed iesum christum esse deum.

In festo omnium sanctorum est euangelium. Videns iesus turbas etc. matthei. v. Circa quod possunt disputari sequentes questiones.

Prima. vtrum beatitudo sanctorum consistat in visione dei per essentiam. Secunda. vtrum beati videntes deum per essentiam videant omnia que deus videt.

Tertia. vtrum beati in gloria prius ferant ad pretemplandam xpi diuinitatem quam eius humanitates.

Prima questione sic proceditur. Et videtur qd beatitudo sanctorum non consistit in visione

dei per essentiam. Primo sic. beatitudo in bonis corporis consistit. ergo non in visione dei etc. consequentia est bona assumptum probatur. qz qd a pluribus dicitur impossibile est esse falsum totaliter vt cometator dicit. s. de anima. 7 phs. vii. Eth. qd opinio non perditur quam populi multi famant. sed maior hominum multitudo inclinatur ad querendum corporales delectationes et corporalia bona quasi finem ergo finis humane nature in corporalibus bonis consistit. sed finem humane nature dicimus beatitudinem. ergo hominis beatitudo in bonis corporis querenda est. Secundo sic intellectus non potest ad hoc pertinere qd videat deum per essentiam. ergo sanctorum beatitudo non consistit in visione dei per essentiam. consequentia est bona. probatur assumptum. Primo sic. cum intelligibile sit perfectio intellectus oportet esse proportionem inter intelligibile et intellectum et visibile et visum. sed non possumus acci-